

Ca-Nostra

EPOCA SEGONA
ANY IV : NÚM. 32

REVISTA D'INCA MENSUAL
AGOST-GENER 1923

Redacció i Administració
Murta, 5.-Inca.

LA BANDERA MALLORQUINA

No fa gaire reberem un article «d'En M. Marqués de Sóller, adreßat als Ajuntaments de Mallorca, que per manca de lloc no publicam. Es un himne d'alabança a la Bandera Mallorquina, que al Rei D. Sanxo donà per representar la nostra personalitat. Es un crit de reparació de l'obli' en que l'hem tenguda i d'amor per enalirla fins a posar-la allà on li correspòn, a d'alt del Municipis al costat de la Bandera espanyola, perque sia l'emblema de tot allò que és genuinament nostre, tradició, llengua, lleis, prerrogatives, costums i de tot el nostre esser.

Acaba sa adresa el bon Mallorquinista en lo següent:

«Sóller podrá enorgullecerse de haber sido la primera ciudad de Mallorca que pública y oficialmente reconoció esta bandera; Palma acaba de hacerlo y le corresponde por ello el segundo lugar: ¿qué pueblo de nuestra isla querrá ocupar el tercer puesto en una tan honrosa lista?»

En la sessió del 25 de gener el nostre Ajuntament, a proposta del qui suscriu, prengué l'acort de posar l'hermosa Bandera de Mallorca al frontis de la Casa Consistorial, els dies que onetjàs la gloriosa Ensenya espanyola.

Pocs dies després el Consistori de la ciutat de Felanitx dictà semblant acort, per

cert que allà la volen costejjar per suscripció perque en sia elaborada de fil patriòtic del sentiment popular.

Aquest gest virtuós de la nostra Municipalitat ja té procedents dins la seva historia moderna. En 1905 va patrocinar, presidir i signar, el Batle, tots el documents de l'importantíssim certamen literari, iniciat pel nostre semanari, que va esser un acte de vera mallorquinació. En 1916, la nostra primera autoritat civil, presidí la gran solemnitat de la Diada de la Llengua Catalana, davant la intel lectualitat mallorquina que honrà la gloriosa festa nostra.

L'Ajuntament, al encobeir i exaltar la Bandera Mallorquina no fa més que satisfer un sentiment patriòtic i de regionalisme de la nostra Ciutat, tant plena de tradicions i fisonomia pròpia, malgrat el cosmopolitisme mal sà que nos invadeix. La autèntica Bandera Mallorquina ja volatejà, airosa, pels nostros carrers pel centenari del Beat Ramón Lull i se multiplicà gloriosament per les festes del Venerable P. Serra, rumbetjant amb els colors de la Immaculada que onetiaven senyorivament per totes les encontrades. Par que volguensen dir: la Religió i la Pàtria forma el cos integral de la personalitat inquera i mallorquina.

El Batle, ens ha manifestat son desig que

la bandera se adressi, trionfal, a la balconada de la Sala el dia de la festa dels Patrons, diada de retreure gestes glorioses dels fills il·lustres que honraren la pàtria per la seva virtut i ciència.

MIQUEL DURÁN

Copiam de «El Felanigense»

Flors de Roella

Aplec de poesies p'En Miquel Durán

Dia dels Reis, dia de sol entre neus, dia de llum entre boires. No passa del tot la bella edat dels ensomnis maravellosos. Encar-ara, el dia d'avui, un cor amic i senzill m'ha fet arribar un present digne de tot dia. S'alegria de l'infant al trobar la somniada jugueta dins la sabata preparada el dia abans, la tenc jo, quant m'arriba, una flor espiritual, lo millor d'un dels homos millors—çò és un poeta—.

Enguany m'és arribat aquest llibre, bellament editat i més bellament fet. Flors de roella... l'ha anomenat son autor, cercant un nom dins la modèstia de les flors camperoles. I així ha sortit. La humillació, voluntat de cor piadós, l'ha exaltat. Hi ha res més hermós, més magestuós, que un camp deroelles!

En Miquel Durán és una prova més de la gran força vital de la nostra essència mallorquina. Sens estudi de cap classe, i al mig d'un medi xorc escoltant la remor de l'aigo viva que corre, a lo més fons de la nostra vida mallorquina i traduint-la en paraules, ha fet un enfilai de cançons maravelloses, a on amb el ritme i la melodia hi ha posat un sentiment altíssim i una altíssima espiritualitat.

I ha sorprès amb sorpresa d'admiració, des qui no el coneixien, i fins i tot als qui l'endevinaven. Sols aquells qui havien tengut la sort de seguir-lo ençà i enllà, i l'han vist sempre batent el ferre de les nostres coses, tot sol en moltes d'ocasions, sense

deixar-se dominar pel pessimisme, sense abatir-se mai, amb una fè de vident i de creent, sabia que l'aigua que'n brollaria, seria puríssima i frescal.

I així és la poesia d'en Durán.

Els esperits dilectes hi trobaràn un bell tresor d'ingenuïtat viscuda i sentida. La frescor de la paraula primera per traduir el pensament mos amara i endoleix. Llegint-ne algunes, un gosa de la delitosa vida pagesa virgiliana. En altres s'hi sent passar l'emoció tremolosa d'un Patriarca mallorquí...

No és nostro intent fer la crítica literària. El nostro cor domina casi sempre amb el seu escalfor, la vida nostra i l'enteniment necessita la freda calma del desapassionat. La feràn altres. Nostre desig, avui, era saludar al poeta, al cantaire de les nostres coses, al amic de la bellesa i de l'amor.

IVON

ENTREFILETS

RETAIS DE PERIODICS

Dèia «*L'Ignorancia*» (20 Desembre 1879):

«Dalt la Sala d'Inca hey havia penjats es retratos d'uns quants malloquins ilustres, fiys d'aquella vila Y, segons noticies, s'A'calde o s'Ajuntament, suposant qu'eran una colla d'*Ignorants*, los ha enviats a escola.

»No aconhortat en destruí s'antich y hermós caracte de sa fatxada de sa casa de la Vila, are enjega es retaulos des fiys benemèrits com a cosa veyá y de ningún valor».

*

Dirà «*El Cor. eu d'Inca*» (23 Novembre de 1930):

MUNICIPALS:—A proposta d'un Sr. Retgidor —assessorat per una emblanquinadora i dos homos veis que entenen més que no els arquitectes de coses artístiques—s'ha presentat el següent pla de reforma de la sala d'actes, que copiarem íntegre. Diu així:

« a) Arrebassar d'arrel tot el paper vermei i el que no és vermei de les parets on ara penja com a banderes esquexades, amb lo que s'evitarà la creació de miasmes.

b) Despenjar el cel ras per deixar-hi el *cel res*. (Bigues ben fregades de petroli).

c) Emblanquinar les parets amb calç ben blanca, estil del país.

d) Organizar una batuda amb tots els empleats del municipi per trobar uns quadres antics de fiis il lustres d'Inca an a que se referia «*L'Ignorancia*» ara fa mig sigle. Després d'haver los trobats restituir los an el seu antic lloc.

e) Fer pintar el retrato de qualche fill il lustre d'Inca declarat oficialment i que espera encara torn per figurar dins la sala de les sessions.

f) Netejar o unificar el lèxic en el moments de les sessions. Que se parli en mallorquí o en castellà. Menos conjuncions, menos pronoms relatius, menos barbarismes gramaticals i lingüistics. En resum: *no voler parlar tan fi*.

g) Fer constar un vot de gràcies als passats Ajuntaments perque no els havia ocorregut canviar les caracterisades cadires de repòs on s'asseuen els regidors per moderns balancins o otomanes».

ALTAIR.

Inca-Agost-1922.

Cronica d'Inca

La Nostra Publicació

Degut a dificultats tipogràfiques fa mig any que no havia sortit *Ca-Nostra*. La falta de personal nos obligava a sacrificar, fins i tot, aquelles coses que donen rendiment. Escusat és dir, si tenia que tocar ne les conseqüències aquesta Revisteta filla del sacrifici. Avui hem ordenades les coses de tal manera que creïm que no mos veurem precisats a fer més returades. Perdo-

nin els nostres subscriptors que nos ajuden, malgrat aquestes irregularitats. Considerin que en aquest sentit encara som els qui fèim més en nostre poble. Inca té periòdic quand nosaltres el publicam.

Perque no quedi interrompidà la Crònica d'Inca, avui anam a donar compte dels fets principals esdevenguts durant el nostre silenci, deixant de ressenyar, en obsequi a la brevedat, aquelles festes i coses que es solen repetir tots els anys en petites variacions.

La Vaga de Correus a Inca

Dia 10 d'agost, el Batle, D. Miquel Pujaes, per orde governativa se incautà de la Administració de Correus d'Inca, aixecant la seva corresponent acta, de que en protestà el Sr. Martí ex-cap del dissolt Cos de Correus.

El Sr. Batle encarregà l'Administració al primer oficial de la Secretaria de l'Ajuntament D. Juan Estrany i al Cap de la Policia Sr. Beltrán, que treballaren baix la inspecció del mateix Batle. Els carters, senyors Mir i Rosselló, no secundaren la vaga, cumplint escrupulosament amb l'obligació, així és, que el repartiment de la correspondència estigué ben atès.

Quand vengué l'orde del Sr. Governador del buidament dels ex-funcionaris de Correus de les cases de l'Estat, no es trobà el Sr. Martí. La benevolència del Batle li estolvià un disgust mascle. Quand comparegué aquí, ja tornava esser admès al Cos de correus.

Valgué més així!

Els Mestres Catalans

Dia 29 d'agost passaren per Inca 60 mestres i mestreses de "L'Escola de l'Estiu,, de Catalunya. Anàven a visitar el Santuari de Lluch. Foren rebuts a l'Estació en representació del Batle pel regidor regionalista En Miquel Durán i pel secretari de l'Ajuntament D. Josep Siquier. Els excursionistes venien acompanyats de l'amic D. Juan Capó i de D. Alexandre Galí Se-

cretari del «Consell de Pedagogia» de la Mancomunitat Catalana,,

A Inca visitaren el seller de can Ripoll per fer-se càrreg del caràcter de nostres típics sellers amb ses botes congrenyades.

De tornada de Lluch, los repetiren bastants de exemplars del número de *Ca-Nosttra* que portava la ressenya de festa escolar.

L'Il·lm. i Rdm. Sr. Dr.

D. Gabriel Llompart

Dia 13 de setembre arribà a Inca procedent de Tenerife el nostre compatrici Dr. Llompart, Bisbe electe de Girona. A l'estació eren a esperar-lo totes les autoritats i moltes representacions de entitats religioses i civils, que l'acompanyaren a la Rectoria a on se ha hospedat.

Durant la seva estada a Inca ès estat visitadíssim. La banda de música del Regiment i l'orfeó "L'Harpa d'Inca,, l'obsequiaren amb nutrides i hermoses serenates. Ell visità les autoritats, l'Ajuntament, el corté de l'exèrcit i la presó per aconsolar els recluits. Administrà el Sagrament de la Confirmació an els nins i nines d'aquesta paròquia i honrà amb la seva assistència a vèries festes religioses.

El dia de les sagrades Llagues de Sant Francesc, a la Capella de les Religioses Franciscanes, celebrà la Missa de Comunió general, donant la sagrada Forma a moltitut de feels que hi assistien.

Va anar a Lluch, i de tornada assistí de Pontifical a l'acabament de les Coranthores del Patriarca d'Assis. La seva assistència obligà a l'Ajuntament i a altres elements oficials a comparexer-hi.

Per les festes de Santa Maria la Major, vengué aposta de Ciutat per honrar la. Assistí a tots els actes principals. A l'ofici de la gran diada i el darrer vespre de coranthores, actuà de Pontifical, demostrant així estimà la gran devoció inquera i la Pàtria petita.

Hem lletgit que la seva entrada a Girona va esser entusiasta per haver caigut molt bé la seva elecció.

Misses noves

Per la passada tardor cantaren sa primera missa els novells preveres d'Inca, mossèn Rafel Aguiló, mossèn Bernat Ramis, mossèn Antoni Font i mossèn Antoni Genestra.

Cada celebració constituí una gran solemnitat que va esser honrada amb l'assistència del magnífic Ajuntament i altres autoritats i representacions, a més del parentiu i moltitut de poble que acudí a plegar mans amb nutrida recepció popular. Famosos oradors sagrats cantaren les excel·lències del Sacerdoci. «L'Harpa d'Inca» interpretà admirablement la missa del Mestre Cicognani i distins motets litúrgics i el te-deum d'En Tortell, que mai havíem sentit cantar en tanta grandiositat.

Constituí una novetat un motet a quatre veus que s'estrenà, tret per mossèn Bernat Salas i dedicat a son parent mossèn Bernat Ramis, compost amb la lletra de la missa que diu: *Quid retribuam Dómino*.

En cada casa dels missacantants feren una exposició dels moltíssims i valiosos presents que rebien; la major part de vestes litúrgiques. Llurs families donaren esplendits banquets a sos acostats. Mai com aquells dies se poria cantar en més motiu.

Per això tot va a balquena
en les nocés de l'amor!
Perque la fè mes alena
avui la taula està plena
de convidats i d'amor.

Per expresar aquest gran aconteixament mai vist a Inca, ni a molts de pobles, de celebrar quatre misses noves d'una sola ordenació; i l'alegria que això causà an el poble i a les families dels celebrants, a qui felicitem efusivament, nostro Director compongué el següent sonet:

ALS NOUS PREVERES

Les espigues de blat foren ganades.
Els ceps de bons reïms eren masells.
A dins les rànries botes congrenyades
han ratjat, transparents, els vins novells.

Curull està l'altar d'òsties nimbades,
de rics càlzers fluents de Sang d'amor.
A Deu pugen ofrenes perfumades
dins l'alta plenitud d'eixa tardor.

Quatre fills d'Inca són unguits levites,
el poble tot els fa grans homenatges,
sos pares han plorat d'un goig del cel.

Cantem de Deu les glòries infinites
que encara nos envia els seus missatges
i es fan solemnitats en Israel

Bendició de una Dolorosa

El terç diumenge de novembre, la Congregació de Mares Cristianes, celebrà sa festa patronal. Va predicar el Canonge Mn. Espases i digué l'ofici un altre canonge, Mn. Quetglas. La major solemnitat d'aquesta festa la motivà la bendició d'una artística escultura de la Verge de s Dolors, portada dels famosos tallers d'Olot, costant unes 700 pessetes. La varen aparadrinar el Batle d'aleshores D. Miquel Pujades i D.ª Maria de Monserrat Borràs, Presidenta de les Mares cristianes.

Tot les sia enhorabona.

Exercicis espirituals

El mateix dia comensaren uns exercicis espirituals que donà el Pare Jaume. L'incansable apòstol feia quatre sermons cada dia, i a tots lograva tenir moltíssima de gent, fins i tot, al de la missa primera, que es feia a les cinc del matí, nostra església parroquial s'omplia de gom en gom. L'èxit va esser grandios. El darrer dia no baixaria de quatre a cinc mil persones les que anaren a combregar. L'Ajuntament, presidit pel Batle D. Miquel Pujades, assistí a la Comunió general i a l'acte de despedida,

que va esser una cosa grossa de tot, en gent, en cants i en fervor religiós.

Curset de Vinicultura

Del dia 27 de novembre al 5 de desembre, D. Arnest Mestre, Enginyer-Director de la Granja Agrícola de Palma i de l'Estació Enològica de Felanitx, explicà un curset sobre vinicultura en nostra Casa Consistorial desenvolupant aquets interessants temes:

- a) Estudi del reïm com primera matèria.
- b) Ferments i llevadures escullides o seleccionades.
- c) Elaboració de vins rosats.
- d) Elaboració de vins negres.
- e) Malalties dels vins i medis de prevenir-les y curar-les.
- f) Condicions que deuen reunir els sellers. Màquines empleades en la vinificació.
- g) Nefedat i sanetjaments dels sellers i material vinari.
- h) Replantació de vinyes americanes.

Gracies a la propaganda que de dites conferències feu l'Alcalde Sr Pujades, heu assistí a totes elles nombrosa concurrència, acabant amb un dinar íntim dedicat al Sr. Mestre. An aquest acte, celebrat a la «Fondata d'Espanya», hi assistiren més de trenta comensals. En nom d'aquest oferí l'apat nostre Alcalde i tot seguit, feren ús de la paraula el Sr. Comte de Peralada, el notari D. Jaume Vidal i el President del Celler cooperatiu de Felanitx Sr. Vaquer, posant tots de relleu la gran obra cultural realitzada a Mallorca per l'il·lustrat Enginyer agrònom D. Arnest Mestre: Entre forts aplausos s'axecà aquest senyor i agrai les atencions i elogis que se li havien tributat, posant-se a la disposició dels conradors inquers.

El diumenge, 17 de desembre, una nutrida comissió d'alumnes del referit curset enològic anà a la ciutat de Felanitx, amb lo fi de veure l'Estació Enològica i el Celler Cooperatiu. No cal dir que foren coral-

ment rebuts per los esmentats senyors Mestre i Vaquer.

Dimisió del Batle

Quand hi va haver camvi de govern, D. Miquel Pujades, en la sessió de 21 desembre digué al Consistori que tenia renunciat, i que el mateix temps es desencarregava de la batleria. En son parlament de despedida enumerà les coses que duia entre mans, perquè qui entràs seguis la seva obra de construcció i de justícia.

El Conseller Sr. Buades, proposà que l'Ajuntament acordàs fer constar en acta un vot de beneplàcit per l'actuació del Batle dimitent.

La majoria lliberal i demés representacions polítiques no sols expresaren la seva conformitat, sinó que'ls senyors Truyol, Morey, Rayó, Riera i Duràn feren entusiastes parlaments de la bona actuació del Sr. Pujades.

Aquí cal recordar la fredor en que va ésser rebut el Sr. Pujades en la constitució de l'Ajuntament, que cap dels consellers tengué una paraula de contesta al afectuós parlament d'escomesa i de demanda de col·laboració.

Aquest fet és d'una palesa ben notable de la bona administració del Sr. Pujades, quand els mateixos contraris polítics la regonèixen publicament, i que en honor a la veritat tots li ajudaren.

No és en entrar sinó en sortir que les paraules de lloança tenen valor i les tresvens tenen força positiva i triomfal.

Nous Vicaris

Els quatre preveres que cantaren missa per la tardor, el Sr. Bisbe los ha nomenats vicaris coajutors: de Sant Llorenç, mossèn Antoni Genestra; de Santa Maria, mossèn Bernat Ramis, de Mancor mossèn Rafel Aguiló; i vicari *in càpita* de Biniamar, mossèn Antoni Font.

A treballar s'ha dit, que'ls sementers són grans i escassetjen els operaris.

Batle nou

Després d'una mesada d'interinitat vengué una R. O. anomenant Batle de la Ciutat el conseller D. Pau Morey.

En la sessió d'entrada, al saludar el nou Batle a l'Ajuntament, va dir que venia a seguir la tasca que li deixava trassada el seu predecessor, i que confiava en la ajuda de tota la Corporació.

De totes les bandes del Consistori caigueren felicitacions i paraules de harmonia i d'interès per fer marxar la cosa pública.

La Redacció de «Ca Nostra» també felicita el Sr. Morey, desitjant li acert, perquè la seva gestió dins el Municipi sia profitosa i brillant.

---

† NOSTROS AMICS DIFUNTS

El M. I. Sr. D. Miquel Costa i Llobera

Dia 16 d'octubre morí aquest gran poeta nostre, glòria de les lletres mallorquines i de l'orde sacerdotal. Els literats el regonèixen pel seu mestre, el poble cristià per un dels ministres del Senyor més exemplars, i els regionalistes catòlics per un model a qui seguir i venerar.

An el tribut de condol que en totes les encontrades de Mallorca se li ha rendit, e-hi afegim el nostre, que si és el més humil no serà el franco sencer i sentit. L'estimàrem com a mestre i com amic, i volem a la seva memòria dedicar-li un número de Ca Nostra, ja que avui no tenim espai per fer ho com cal.

De bon cor donam a sa distingida família nostro condol.

D.ª Marcelina Moragues Ginart

Dia 23 de janer morí a Inca, a on passava sa vellesa, D.ª Marcelina Moragues. En sa joventut és dedicava al cultiu de la poesia. És autora de una novena de Nostra Senyora de Lluch, que s'ha practicatada molts d'anys an aquell Santuari, i que

avui està agotada. Hem vist aquets dies els seus manuscrits i retalls de periòdics de les composicions publicades i té molts cosa i creïm que bastant de inèdit.

Aquí en sa vellesa, vivia retirada de tot cenacle literari, completament dedicada a les obres de pietat, però afavorida de vèries famílies acomodades que la distingien en la seva amistat, de tal manera, que solia dir que estava satisfeta de passar sa vellesa a Inca pel molt de cas que feien d'ella.

No tenia parents i ha deixat el valor dels seus bens per la fundació d'unes coranthes a la Parroquia, dedicades a Sant Josep. El cel sia.

També morí, dia 14 d'agost, sa Madona de Can Garreta, D.ª Catalina Alzina Brunet, vídua de Beltràn.

Sa mort va esser molt sentida en la població per esser un model de mares i madones cristianes, que en sa llarga viudetat va sabrer acomodar la família i cuidar de sa important hazienda, com la dona forta de l'escriptura. Al cel sia.

LA FONT

I

Aseguda ran de l'aigua,
ran de l'aigua d'una font,
està la blanca donzella
pentinant sos cabells d'or,
—¡Ai! dona d'aigua que habites
dins la fonteta del bosc,
ton mirall diu que som bella,
però pobre, com les flors.—

La jove canta i se mira,
i corre, corre la font.

II

Ran de l'aigua, pensativa
la joveneta no's mou;
si pres s'omplia sa gerra,

no tant s'omplia son cor.
—¡Ai dona d'aigua s'im daves
perles fines i tresors,
jo reina d'amor seria
dins un castell com un sol!—

La jove calla i se mira,
i corre, corre la font.

III

Consirosa com la lluna
la donzella va pel bosc;
ja no's mira les estrelles,
ja no escolta el rossinyol.
Gran batut d'una caiguda
fa dins l'aigua frist ressò...
Lo rossinyol fuig i calla,
la lluna blanca se pon...
L'alba plorant se desperta,
i corre, corre la font.

† M. COSTA I LLOBERA.

DERRERES OBRES REBLIDES

DEL «FOMENT DE PIETAT CATALANA»

DEVOCIONARI PARROQUIAL — Recull de les devocions que practica el poble cristià en les parròquies de Catalunya. Publicat sota el patronatge i amb l'aprobació de l'eminentíssim Cardenal Arquebisbe de Tarragona i demés Il·lustrisims Prelats d'aquesta província eclesiàstica. Volum I — Devocions i actes ordinàris. — Un llibre de 534 planes enquadernat en pell, 5 pessetes.

GUIA DEL CRISTIA — Conté les devocions i exercicis piedosos més practicats del poble fidel, amb el text del «Devocionari Parroquial» aprovat i recomanat pels Il·lms senyors Bisbes de la Província Eclesiàstica Tarraconense. — Un volum de 640 planes enquadernat en tela, i il·lustrat amb molts de gravats.

EL MISTERIS del Rosari del Dr. Josep Terras i Bages extret de «El Rosario i su mística Filosofia» Versió de Mn. Josep Ardeviu Prev. Il·lustracions d'En Joan Llimona Un volum de 176 planes. En rústica 2 ptes. Enquadernat 3 50.

